

No. 273.

SPECERIJPERKEN op de Banda-eilanden. — Verstrekkingen in geld ten behoeve van de veroordeelden tot dwangarbeid en der vrije lieden voor den arbeid in de specerijtuinen.

B. 23 October 1853 no. 15. Vervallen door St. 1864 no. 71a en 1873 no. 27.

No. 274.

GOUVERNEMENTSGELDEN — Bepalingen nopens de verzending, het vervoeren en ontvangen 1).

BESLUIT.

No. 32.

Batavia, den 13den December 1827.

Gelezen eene missive van den Directeur-Generaal van Financiën, dato dezer no. 11, daarbij, onder aanbieding van eene ter dezer zake van het Marine-Departement ontvangen missive, de moeielijkheden aantoonende welke worden ondervonden bij den overvoer van 's Lands gelden van de eene residentie naar de andere over zee, en de weinig zekere wijze waarop zulks dikwijls geschiedt; onder verdere tekenngave, dat zoodanige verzendingen vooreen veelal plaats hadden door middel van de koloniale oorlogsvaartuigen, doch dat dit nu niet meer geschieden kan, aangezien het gering getal van koloniale kruisers, die, wanneer zij tot transportkosten gebruikt worden, buiten de gelegenheid gesteld worden om de kusten van Java behoorlijk te bekruisen en tegen zeeroovers te beveiligen; dat het onraadzaam is om geldverzendingen met inlandsche vaartuigen te doen, waar geene Europeanen zich aan boord bevinden, dewijl de ondervinding geleerd heeft, dat zonder behoorlijke escorte van militairen, zoodanige gelden wel eens verloren zijn gegaan; terwijl aan eene andere zijde militaire detachementen dikwijls niet kunnen worden medegegeven, uit zoodanige residentien, alwaar zich geene troepen bevinden. En eindelijk, dat de residentieprauwen (die over geheel Java slechts tien in getal zijn), ook niet de noodige geschiktheid voor den overvoer van gelden aanbieden, zoowel nithoofde der gesteldheid van die vaartuigen, als omdat dezelve met eene geheel inlandsche equipage bemand zijn.

Wordende mitsdien door den Directeur-Generaal hieromtrent een voorstel gedaan, ten einde zooveel mogelijk de bestaande bezwaren uit den weg te ruimen; onder mededeeling, dat door den voormaligen Hoofddirecteur van Financiën bij besluit dd. 19 Januari 1824 no. 34, deswege wel reeds de noodige bevelen aan de residenten gegeven zijn, doch dat daaraan door hen niet altoos de hand is gehouden.

Is goedgevonden en verstaan:

Alle Gouverneurs en residehten op Java en Madoera en de buitenetablissemanten aan te schrijven, gelijk geschiedt bij deze, om de door den voormaligen Hoofddirecteur van Financiën gegeven bevelen, voorkomende bij deszelfs besluit van 19 Januari 1824 no. 34, behoorlijk op te volgen, en hen nogmaals te gelasten, om geene verzendingen van Gouvernementsgelden te doen plaats hebben met inlandsche vaartuigen, waarvan de equipage geheel uit inlanders bestaat, ten ware dat met dezelve een militair escorte kan worden medegegeven, en dit niet kunnende geschieden, alsdan eene andere geschikte scheetgelegenheid af te wachten, welker equipage gedeeltelijk Europeanen zijnde, genoegzame waarborg voor het geld oplevert; met uitzondering nochtans van

1) Zie ook het Staatsblad van 1857 no. 117.

zoodanige gevallen als waarin eene dadelijke verzending, als ten hoogste dringend en geen uitstel kunnende lijden, moet worden beschouwd; in welke gevallen alleen van de koloniale oorlogsvaartuigen welke zich eventueel daar ter plaatse zullen mogen bevinden, zal kunnen worden gebruik gemaakt, onder verantwoordelijkheid van de residenten, en onder gehoudenis om daarvan telkens den Kommandant en Directeur van Z. M. Zeemacht te informeerden, met bekendstelling der redenen die daartoe hebben gemoveerd.

(Extract, enz. 1).

RESOLUTIE.

No. 14.

den 3den Juni 1828.

Gelezen het besluit van den Commissaris-Generaal in d^o. 29 Mei jl. no. 25, van den volgenden inhoud:

IN NAAM DES KONINGS.

De Commissaris-Generaal over Nederlandsch-Indië;

Gezien eene voordracht der Generale Directie van Financiën aan de Regeering, dd. 24 April jl. no. 182, ter bekrachtiging van een door den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen ontworpen en haar voorgelegd concept-reglement op het verzenden, vervoeren en ontvangen van 's Lands gelden. Gelet op de consideratiën en advies der Regeering van 9 Mei no. 838.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Onder intrekking van het reglement van 1 Augustus 1817, het aangeboden concept-reglement, gelijk het aan dit besluit is geannexeerd, benevens de twee modellen van processen-verbaal, een van uiterlijke en een van innerlijke bevestiging, provisioneel te arresteeren en in werking te doen brengen, met last op de Generale Directie van Financiën, om het effect daarvan gedurende eenigen tijd na te gaan, en na verloop van dien, des noodig, zoodanige verbeteringen voor te dragen als haar in het belang van den Lande en in verband met dat later afzenders zal geraden voorkomen.

En zal dit besluit aan de Regeering worden verzonden ten fine van executie, nullende de inhoud in de Javasche Courant worden geinsereerd.

Tjipanas, den 29sten Mei 1828.

(w. g.) DU BUS.

Reglement op het verzenden, vervoeren en ontvangen van 's Lands gelden.

Art. 1. De muntsoorten en waarden van alle te verzenden, vervoeren en te ontvangen gelden, zullen worden berekend volgens de bepalingen voorkomende bij Staatsblad 1826 no. 7 en de circulaire aanschrijving van de Generale Directie van Financiën van 6 Maart 1828 no. 101, en het bankpapier, volgens art. 35 van Staatsblad 1827 no. 111.

1) Bij de circulaire van den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen van 3 Augustus 1836 no. 4061, bekrachtigd bij de apostillaire dispositie van 23 September 1836 no. VI, zijn de residenten der strandresidentiën op Java en de autoriteiten op de Buitenbezittingen, verzocht om bij eventueele verzending van 's Lands gelden met civiele kruisvaartuigen, de bepaling in het besluit van 13 December 1827 no. 32 te willen in acht nemen of doen nemen. Zie ook de apostillaire dispositie van 5 Mei 1855 no. III. § 5 en de 4e alinea van § 6 van Staatsblad no. 1849 no. 20.

Art. 2. Alle te verzenden gelden, onverschillig of die uit gouden, zilver of koperen munten bestaan, zullen worden geteld of moeten reeds vóór de verzending geteld zijn, door den afzender of door zoodanige andere personen welke hij verkiest daartoe te gebruiken. — Hun wordt daarenboven vrijheid gelaten om zich bij de telling te doen assisteeren of de telling te doen surveilleeren door een of eenige gecommiteerden door hem tot dat einde aan te vragen met deze speciale bepaling nochtans, dat hij zich immer op hén of op iemand anders bij de telling tegenwoordig geweest, zal kunnen of vermogen te beroepen, ter zake van bevondene tekortkomsten op de plaats van ontvangst.

Art. 3. Aan den afzender wordt mitsdien geheel overgelaten, om de te verzenden gelden op zoodanige tijdstippen te tellen en af te pakken, en de telling daarvan voorts op zoodanige wijze te bewerkstelligen, als hem zulks het meest zal convenieeren, mits hij slechts zorg drage, dat aan de hem opgedragen verzending dadelijk kunne worden gevolg gegeven, waartoe hij het beste zal worden in staat gesteld, door altijd een genoegzamen voorraad van afgeteld gelden te hebben; wordende ten aanzien van de tellig slechts bepaald, dat iedere muntsoort afzonderlijk moet worden afgepakt, en dat op iedere zak moet zijn bekend gesteld de inhoud van dezelve; voorts dat het kopergeld in zakken van f 25 moet zijn afgepakt in kisten of vaten, zoo mogelijk niet meer inhoudende dan f 500, doch in geen geval meer dan f 1000 in iedere kist of vat.

Art. 4. Deze gelden zullen worden afgepakt in goede kisten of vaten. In iedere kist of vat moet gelegd worden eene door den afzender geteekende lijst houdende aantooning van het nummer der kist, het getal zakken met derzelver inhoud, den datum der afpakking, den naam der residentie, waarin de afpakking is geschied.

Ieder vat of kist zal goed dichtgemaakt en met een kruisband van sterks deugdzaam touw, bij voorkeur Europeesch, voorzien en geplombeerd worden, of op den boden daarvan zal in eene holte de gemelde kruisband met een cachet van den afzender verzegeld worden; welk cachet of ook wel het merk der plombeering, ook op het cognoseement moet zijn afgedrukt. Bij voorkeur moeten deze vaten en kisten echter geplombeerd worden met zoodanige stemfels of afdruksels, als de verzender zal goed vinden.

Op het vat of de kist zal voorts bekendgesteld worden, een door den afzender daaraan naar verkiezing te geven nummer en de som die zich daarin moet bevinden.

Art. 5. Bij de verzending van gelden over zee, zullen de zich alzoo in eenen goed geconditionneerden staat bevindende vaten of kisten, in tegenwoordigheid van den gezagvoerder of schipper, of iemand van zijnentwege, gewogen en het brutogewicht daarop bekend gesteld worden. — Van de geheele verzending worden de noodige facturen en cognoscementen opgemaakt, waarop de inhoud van al de vaten of kisten, benevens derzelver brutogewicht en nummers moeten zijn gespecificeerd, en op welke cognoscementen door den gezagvoerder voor de goede en gave ontvangst, benevens het brutogewicht, moet worden geteekend.

Art. 6. Indien nopens den staat der te ontvangen kisten of vaten met geld door den gezagvoerder eenige aanmerkingen te maken zijn, zal hij die brengen ter kennis van den afzender, en deze de opgegevene hinderpalen niet hebbende uit den weg geruimd, zal de gezagvoerder zijne aanmerkingen op het cognos-

cement stellen. Slecht geconditioneerde kisten en vaten met geld, zullen niet anders dan ten pericule van den afzender mogen worden verzonden.

Hij behoort derhalve te zorgen voor eene goede emballage of fustage, waartoe hij in tijds de noodige aanvragen moet doen.

Art. 7. Het is volgens het bij dit reglement aangenomen principe derhalve niet noodig, dat aan den gezagvoerder de gelden voorgeteld worden; kunnende hij volstaan, de vaten en kisten met hetzelfde brutogewicht, en in denzelfden goed geconditioneerden en verzegelden staat wederom af te leveren, als hij dezelve van den afzender ontvangen heeft.

Art. 8. Bij de aankomst van gelden over zee, zullen twee gecommitteerden aan boord van het schip of vaartuig gezonden worden. Zij zullen den staat en de zegels der kisten tegen het factuur of cognoscement vergelijken en nauwkeurig opnemen, en een proces-verbaal van bevinding dresseeren, aantoonende welke kisten of vaten goed en welke slecht geconditioneerd zijn, met vermelding der defecten aan deze laatsten bevonden.

Vervolgens zullen deze gelden door den gezagvoerder of door iemand zijnerwege, onder de surveillance van de gecommitteerden, overgebracht worden naar zoodanige plaatsen als hun door dezelve zullen worden aangewezen; zijnde de gezagvoerder bevoegd om zoodanige middelen van beveiliging van het door hem overgebrachte geld te vorderen, als hij meenen zal hem te stade te kunnen komen.

Dit proces-verbaal, ingericht volgens model no. 1, zal de gezagvoerder en de ontvanger medeondertekenen, zullende, bij weigering, daarvan op hetzelfde aanteekening gehouden worden.

Art. 9. Bij de verzending van gelden over land, zullen, wat de behandeling van hetzelfde aangaat, dezelfde bepalingen worden in acht genomen, als hiervoorens bij art. 5 tot 8 gemaakt zijn; deze verzending zal geschieden onder eene genoegzame escorte van inlandsche militie of djagang-sekars of des noods ook troepen.

Het escorte moet bij het geld blijven tot aan de hoofdplaats eener residentie, en hetzelfde aldaar aan een ander escorte overgeven, en het bewijs der goede overgave aan den afzender inleveren.

Ieder escorte is voor de goede en gawe uitlevering der vaten en kisten verantwoordelijk, op dezelfde wijze als voor de gezagvoerders of schippers voor de over zee vervoerde gelden bepaald is.

Zie Bb. no. 4425.

Art. 10. De gelden bij den kashouder of ontvanger aangebracht zijnde, zullen voor de natelling aan hem toegevoegd worden twee ambtenaren, die daartoe de noodige kunde en accuratesse bezitten. Zij zullen in het oog moeten houden, dat zij in deze commissie waarnemen belangen van den absente afzender, en daarom met alle nauwgezetheid te werk gaan.

Aanvankelijk zal aan hen afgegeven worden, het proces-verbaal van de vorige gecommitteerden, bedoeld bij art. 8; zij zullen den staat der vaten en kisten en de zegels op het factuur en cognoscement afgedrukt, daarmede vergelijken, en hun proces-verbaal van bevinding openen met de vermelding of zij dezelve al dan niet conform hebben bevonden: zij zullen dezelve vervolgens doen nawegen en aanteekening houden van het bevonden brutogewicht, en dan zullen zij overgaan tot de natelling, daartoe het eerst nemende die kisten

of vaten welke in een beschadigden staat mochten zijn aangebracht, ten einde de eventueele minderheid daarop nog in de tegenwoordigheid van den gezagvoerder of overbrenger dan wel iemand zijnentwege kunne worden geconstateerd.

De vaten en kisten welke gaaf, goed geconditionneerd en conform het afgezondene brutogewicht zijn uitgeleverd, behoeven door de gecommitteerden niet nageteld te worden, mits de ontvanger daartoe aan hen verzoek doe, en de inhoud door denzelfden worde erkend en ingenomen, volgens factuur; kunnende hij geene reclame meer ter zake van daarop naderhand bevondene tekortkomingen op den afzender institueeren.

Art. 11. De gouden en zilveren munten zullen altijd dadelijk bij de aanbrengring worden geconstateerd.

Ten aanzien van de koperen munt wordt bepaald, dat bijaldien geene genoegzame ruimte bestaat om de geheele verzending in de lokalen van den ontvanger te bewaren, dit kopergeld alsdan te Batavia, Semarang en Soerabaja kan worden gedeponneerd in 's Lands pakhuizen. Dit zal echter niet anders dan in de volstrektste noodzakelijkheid geschieden, en onder de verplichting om hetzelve zoo spoedig mogelijk bij 's Lands kas over te brengen en te constateeren. Er zullen voorts geene andere dan goed geconditionneerde vaten en kisten mogen worden gedeponneerd, en die welke in eenen slechten staat bevonden zijn, moeten altijd dadelijk bij den algemeenen ontvanger overgebracht en aldaar nageteld worden.

Art. 12. De ambtenaren bedoeld bij art. 10, zullen na afloop hunner werkzaamheden aan hunne committenten indienen een proces-verbaal van bevinding in duplo, volgens model no. 2. Deze bevinding zal ondertekend moeten zijn door den kashouder, ten blijke dat hij die bedragen werkelijk ontvangen heeft, en door den overvoerder, als hij er bij geweest is of heeft moeten zijn, voor erkenning.

Art. 13. Het bankpapier zal, zooveel mogelijk, altijd gepakt en verzonden worden in gewast linnen of ander stevig lijnwaad, en vervat in een behoorlijk voorzien en verzegeld pakket of kistje; en zal overigens met het constateeren van de afzending en uitlevering van dit papier worden gehandeld als met zilvergeld.

Art. 14. Geene verliezen zullen voortaan meer door den Lande geleden worden, ter zake van tekortkomingen op verzondene gelden, uit hoofde van mistelling, ongangbaar of valsch bevondene gelden, enz. enz. ontstaan, maar zal de vergoeding daarvan worden opgelegd ¹⁾;

¹⁾ Bij het besluit van 22 September 1839 no. 1 werd den Directeur-Generaal van Financiën de bevoegdheid verleend, om onder zekere omstandigheden autorisatie te verleen tot afschrijving van minderheden op remises kopergeld niet te boven gaande 1 per mille.

Bij het besluit van 11 Februari 1840 no. 6 is evenwel bepaald, dat de vergoedingen, bedoeld bij artikel 14 van het reglement, ter zake van tekortkomingen op verzonden gelden, evenals andere vergoedingen van dien aard, zullen worden opgelegd door de Algemeene Rekenkamer, en dat op haar zal overgaan de autorisatie verleend aan den Directeur-Generaal van Financiën bij het besluit van 22 September 1839, no. 1; zullende de processen-verbaal wegens de geldverzendingen, bij het reglement bedoeld, evenwel bij voortdurend op de gebruikelijke wijze worden gezonden aan den Directeur-Generaal van Financiën tot informatie en bericht.

Aan den afzender, voor zooveel de vaten of kisten gaaf, in eenen goed geconditionneerden staat en conform het brutogewicht van afzending en de zegels of plombs volgens cognoscement zijn uitgeleverd.

Aan den schipper of overbrenger, voor zooveel de vaten en kisten slecht geconditionneerd of de zegels of plombs geschonden, en met een minder bruto gewicht als dat van afzending worden uitgeleverd.

Aan den ontvanger:

1o. Voor zooveel door gecommiteerden vermeld bij art. 10, geconstateerd wordt, dat de uiterlijke staat der vaten en kisten niet conform is aan het proces-verbaal no. 1, en er gevolgelyk blyken bestaan dat de minderheid daarop onder de bewaring van den ontvanger is ontstaan.

2o. Voor zooveel blykt dat de inhoud der gelden door onachtzaamheid of niet genoegzame terechtwijzing aan de gecommiteerden, niet volgens de termen van dit reglement door hen geconstateerd is.

Art. 15. Den kashouder of ontvanger wordt bij deze aanbevolen, om de gecommiteerden bij art. 10 bedoeld, met dit reglement door uitreiking van een xemplaar bekend te maken, en hun voorts alle mogelyke assistentie en hulp e verleen, die zij hem zullen komen verzoeken.

Art. 16. De vergoeding van te min of valsch bevondene gelden, zal niet worden opgelegd als onder toezending van de processen-verbaal, voorkomende bij art. 8 en 12 van dit reglement, aan dengeen wien zal blyken te incombeeren.

De afzender, twijfelende aan de identiteit van het proces-verbaal sub no. 2, al zijne bedenkingen daaromtrent brengen ter kennis van den Directeur-Generaal van Financiën en zal insisteren kunnen, om dit proces-verbaal door de gecommiteerden te doen beëedigen; hetzelfde beëdigd zijnde, zal hij dadelijk bij zijne kas in ontvangst nemen het bedrag van het te min, valsch of ongangbaar bevonden geld. In het algemeen zal geene beëdiging plaats hebben dan op requisitie. Het bevondene valsch of ongangbare geld, zal de kashouder of ontvanger dadelijk stellen ter dispositie van den afzender.

Het valsche geld zal echter vooraf door de gecommiteerden, bedoeld bij art. 10, onbruikbaar of onuitgaafbaar gemaakt worden.

De gezagvoerder of overbrenger van gelden zal de beëdiging van gemeld proces-verbaal niet kunnen vorderen, moettende hij of iemand zijnentwege, volgens art. 10, tegenwoordig zijn bij de natelling van de gelden waarvan de vaten of kisten in eenen slecht geconditionneerden staat, de zegels of plombs geschonden of het brutogewicht niet conform dat van afzending door hem zijn uitgeleverd.

Art. 17. Den afzender zal het recht zijn toegekend om op de plaats van bestemming iemand van zijnentwege bij de ontpakking en natelling te commiteeren; hij zal den naam van den persoon, daartoe door hem verkozen, op het factuur bekend stellen, en zal moeten zorgen dat deze persoon zich op de bepaalde tijden ter plaatse van de ontpakking en telling tegenwoordig bevinde.

Model No. 1. Proces-verbaal van uiterlijke bevinding.

Op heden den.....hebben wij ondergeteekenden, ons op aanschrijving van den.....begeven aan boord van het schip.....gezagvoerder.....om aldaar den uiterlijken staat op te nemen van 50 kisten kopergeld, genummerd van no. 1 tot 50, van.....aangebracht en blijkens factuur dd.....moettende inhouden *f* 50000.

hebben de in dit proces-verbaal voorkomende som
in f.....aan gangbare, en f.....aan ongangbare
operen munt.

De algemeene ontvanger,

N. N.

Is, na deliberatie, goedgevonden en verstaan het voorsch. besluit bij extract te brengen ter kennis van den Directeur-Generaal van Financiën, ten einde van executie, en de Algemeene Rekenkamer, tot informatie en bericht.

BESLUIT.

o. 17.

Buitenzorg, den 21sten October 1838.

Gelezen de missive van het Militair-Departement dd. 6 Juni jl. no. 3, houdende verzoek, dat er bepalingen worden daargesteld tot beperking der meergemeldde aanvragen door de plaatselijke autoriteiten te Batavia, Semarang en Soerabaja van detachementen tot escorteering van Gouvernementsgelden over land; wordende als grond van dit verzoek het nadeel vermeld dat zoodanige dienst aan de kleeding enz. der manschappen toebrengt, en de nadeelige invloed er van op hun gedrag.

Gezien de consideratiën en het advies der Generale Directie van Financiën, d. 26 September jl. no. 642, en de daarbij overgelegde stukken; wordende door de generale Directie bij het doen voorstellen tevens de moeielijkheid begreep om de bezwaren van het Militair-Departement geheel uit den weg te ruimen.

Gelet op de resolutie ¹⁾ van 13 December 1827 no. 32 en op het besluit ²⁾ in 3 Juni 1828 no. 14.

Den Raad van Nederl.-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan,

Eerstelijk. Met referie tot en alteratie in zooverre van het besluit van 13 december 1827 no. 32, te bepalen, dat bij de verzending van Gouvernementsvelden, niet boven de f 15000 bedragende, met schepen, waarop volgens dat besluit, een militair escorte zou moeten worden geplaatst, zoodanig escorte zal worden achterwege blijven; zijnde deze exceptie nochtans niet toepasselijk, wanneer tot de verzending van geld met inlandsche vaartuigen moet worden overgegaan, in welk geval steeds een klein militair detachement tot begeleiding zal moeten worden aangevraagd en verstrekt.

Ten tweede. Al verder te bepalen:

Dat militaire escorte bij uitsluiting zullen worden aangevraagd en verstrekt bij de verzending van gelden naar plaatsen buiten Java en Madoera gelegen, en bij het verzenden over zee van de eene naar de andere plaats op die eilanden alleen in het geval, dat door de plaatselijke autoriteit werkelijk niet op eene andere wijze in een voldoende escorte kan worden voorzien; en voorts dat zoo weinig mogelijk Europeesche militairen met inlandsche prauwen zullen worden medegegeven.

Dat de civiele autoriteiten bij het verzenden van gelden over zee van de eene plaats naar de andere op Java, tot het escorteeren van dezelve, zoo-

1) Het besluit. Zie boven.

2) Resolutie. Zie boven.

veel mogelijk zullen moeten bezigen djagang-sekars, pradjoerits of vertrouwde politiedienaren.

- c. Dat de autoriteit der plaats voor welke de gelden bestemd zijn, zal moeten zorgen dat de voorsz. escorten met de eerste scheepsgelegenheid, dan wel over land, naar tijdsomstandigheden, naar hunne standplaatsen terugkeeren, terwijl intusschen in hunne huisvesting en voeding voor 's Lands rekening zal behooren te worden voorzien.
- d. dat, zooveel mogelijk, zal worden vermeden de verzending van geld over zee in kleine sommen, en daarentegen van 's Lands oorlogsvaartuigen bij iedere gelegenheid zal worden gebruik gemaakt, om de plaatsen, door deze te bezoeken, van de noodige gelden te voorzien, voor zooveel dit doenlijk is. Afschrift enz.

BESLUIT.

No. 15,

Buitenzorg, den 2^{den} Augustus 1845.

Gelezen de missives:

- 1°. van den Directeur-Generaal van Financiën, van 9 Mei 1843 en 20 September 1844 no. 3 en 31;
- 2°. van de Algemeene Rekenkamer, van 19 Mei 1843 no. 1349/38;
- 3°. van de commissie, bij besluiten van 17 September 1843 en 26 October 1844 no. 15 en 4 benoemd, tot onderzoek in hoever het reglement op het verzenden enz. van 's Lands gelden, al dan niet gewijzigd zou behooren te worden, van 30 April 1845 lett. C;
- 4°. van de Generale Directie van Financiën van 12 Juli no. 384, betrekkelijk de door den Directeur-Generaal voornoemd medegedeelde beschouwingen, ten aanzien van de bij besluit van 9 April 1843 no. 12 genomen beschikking op de in der tijd geopperde kwestie nopens zijne bevoegdheid, om zulks noodig geoordeeld wordende, de bestemming van geprojecteerde remises van Gouvernementsgeldten te kunnen veranderen, zonder daartoe telkens eene speciale machtiging te behoeven.

Wordende bij de onderwerpelijke stukken voorgesteld, om ter opheffing van allen twijfel in deze, het bovengenoemd reglement te amplieeren.

Gelet op de missive van de commissie voornoemd, dd. 30 April 1845 lett. B, houdende rapport van den uitslag van het haar opgedragen onderzoek.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Het bij besluit van den Commissaris-Generaal van 29 Mei 1828 no. 25 ¹⁾, provisioneel gearresteerde Reglement op het verzenden, vervoeren en ontvangen van 's Lands gelden, te amplieeren met het volgende:

Art. 18. Aan den Directeur-Generaal van Financiën is de bevoegdheid toegekend, om, zulks in het belang van den dienst noodig oordeelende, de bestemming eener remise van gelden te veranderen, en mitsdien de kisten of vaten, de plaats van derzelver primitieve bestemming al dan niet bereikt hebbende, naar eene andere plaats te doen doorzenden, zonder dat de inhoud daarvan vooraf geconstateerd worde; — zullende daartoe nochtans geene andere kisten of vaten mogen worden gebezigd, als die, welke in eenen goed gecondition-

¹⁾ Zie bladzijde 144.

Zijne verantwoordelijkheid houdt op wanneer de uitlevering op de nadere bestemming niet in den voormelden staat plaats heeft, in welk geval alle schalen en verliezen zullen worden verhaald op den ontvanger, doorzender of overzoorder, voor zooveel zij respectievelijk geacht kunnen worden door het verzuimen der vóór de doorzending in acht te nemen formaliteiten als anderszins, tot die schaden en verliezen aanleiding te hebben gegeven. De tijd zulks toetastende, zal aan den primitieven afzender van de veranderde destinatie en doorzending worden kennis gegeven, opdat deze, overeenkomstig het hem bij art. 17 toegekende recht, zoodanige voorzorgen zou kunnen nemen, als hij in zijn belang zal noodig oordeelen.

Model. *Proces-verbaal van doorzending van gelden.*

De ondergeteekenden verklaren bij deze, dat zij van de per alhier, trachtens de aanschrijving van den Directeur-Generaal van Financiën dd No. van aangebrachte remise, volgens factuur dd. bestemd naar groot f munt, de na te melden kisten en vaten hebben afgeonderd, om overeenkomstig de dispositie van genoemden hoofdamtenaar dd. No. te worden doorgezonden naar als:

Nummers der kisten of vaten.	Specificatie van den inhoud volgens factuur.	Geldsw. bedrag vol- gens factuur.	Brutoge- wicht vol- gens factuur.	Brutoge- wicht vol- gens bevin- ding.
	Totaal.	f	f	f

Zijnde deze kisten en vaten goed en gaaf geconditionneerd en uiterlijk in denzelfden staat, met hetzelfde brutogewicht en ongeschonden zegels of plombs, alhier uitgeleverd, als waarin dezelve volgens cognoscement dd.... van.... zijn verzonden.

Verklarende de ondergeteekende zich bereid om het bovenstaande met eene te bevestigen.

Aldus opgemaakt te den

De ontvanger,
De gecommiteerden.

Afschrift, enz.

Zie ook Bb. no. 777 en omtrent de afschrijving van bevonden minderheden op remises kopergeld Bb. 2310.

No. 275. EERESABEL *voor gedecoreerde officieren van het Indisch leger, die zich door daden van dapperheid opnieuw bijzonder onderscheiden.*

BESLUIT.

No. 1. Buitenzorg, den 4^{den} April 1855.

Gelezen de missive van den Minister van Koloniën van 23 Januari 1855 lett. F no. 7/72;

daarbij mededeelende:

dat de Koning bepaald heeft, dat in voorkomende exceptioneele gevallen, aan reeds gedecoreerde officieren van het Indisch leger, die zich door daden van dapperheid op nieuw bijzonder onderscheiden, als blijk van Koninklijke goedkeuring, eene eeresabel zal kunnen worden geschonken, volgens een door Zijne Majesteit daarvan goedgekeurd model, hetwelk zoodanig is ingericht, dat de bedoelde sabel in dienst zal kunnen worden gedragen:

dat bij uitreiking van die sabel een brevet zal worden gevoegd, vermeldende den naam en rang van den belanghebbende, de door hem verrichte daad waarvoor en den dag waarop het eereblijk verworven is;

dat telkens wanneer er sprake kan zijn van de toekenning van dusdanig exceptioneel eerbewijs aan officieren van het Indisch leger, daaromtrent eene bijzondere voordracht aan den Koning zal moeten worden ingediend.

Verzoekende de Minister, mitsdien, om in de hierboven bedoelde gevallen mededeeling te doen van de officieren, welke, en de daden en omstandigheden, waardoor zij voor het onderwerpelijk blijk van 's Konings goedkeuring in aanmerking zouden kunnen worden gebracht.

Is goedgevonden en verstaan:

Van het vorenstaande mededeeling te doen, enz.

No. 276. EISCHEN *van goederen benoodigd voor den Indischen dienst. — Jaarlijksche raming.*

Missive van den 1^{en} Gouvernements-Secretaris van 19 October no. 2693. Vervallen door Bb. no. 2079.

No. 277. OFFICIEREN *in Nederland voor het Nederlandsch-Indisch leger benoemd. — Verblijf te Batavia na hunne aankomst.*

B. 7 April 1855 no. 8. Vervallen. Zie Militair Tarief no. 4 § 10

No. 278. WERVING *van inlandsche soldaten.*

BESLUIT.

Buitenzorg, den 9den April 1852.

15.

elezen, enz.

s goedgevonden en verstaan:

Gewestelijk. Ten aanzien van de werving van inlandsche soldaten voor het inlandsche leger, het volgende vast te stellen.

Geene andere personen worden tot een engagement toegelaten dan vrijwilligen, die wegens goed gedrag bekend staan en de vereischte lichamelijke eigenschappen bezitten.

Kunstgrepen, welke ook, om den inlander tot een engagement te brengen, zijn verboden.

De voorwaarden, onder welke een engagement wordt aangegaan, worden behoorlijk aan de bevolking bekendgemaakt.

Op plaatsen, waar garnizoen ligt, geschiedt de werving door middel van geschikte inlandsche onderofficieren, wien schriftelijke vergunningen worden verleend, om zich buiten den militairen rayon te begeven.

Elders zijn de hoofden der gewestelijke besturen met het toezicht over de werving belast.

Zij bezigen voor het werven de commandanten der djajang-sekars, de instructeurs der pradjoerits, dan wel andere personen.

Het geneeskundig onderzoek, waarvan de aanneming afhangt, wordt, in de thans bedoelde gewesten bewerkstelligd door dengene, wien de burgerlijke geneeskundige dienst is opgedragen. Hij volgt hierin de militaire voorschriften.

De door hem goedgekeurden worden dadelijk aangenomen en vervolgens naar het naaste garnizoen gebracht.

Derwaarts worden medegebracht de recruten, die, in het gewest waar zij zich aanmelden, niet geneeskundig onderzocht kunnen worden.

De betaling van het handgeld heeft plaats terstond na de aanneming, en zulks, in de gewesten bij 5° bedoeld, door eenen ambtenaar namens het hoofd van het gewestelijk bestuur.

Jaarlijks zendt het Militair-Departement aan den Gouverneur-Generaal een uitvoerig en beredeneerd verslag over deze werving.

Ten tweede. Naar aanleiding van 3° in artikel 1 hierboven te bepalen, dat het laag Javaansch, Maleisch, Madoereesch en Soendaasch, vertaald zal worden het aan dit besluit gehecht kort overzicht van eenige personeele verordeningen omtrent het inlandsch gedeelte des legers, en dat aan het Militair-Departement en de hoofden der gewestelijke besturen het vereischte getal exemplaren van de vertalingen gezonden zullen worden, ten einde die zooveel mogelijk te verspreiden.

Ten derde. De hoofden der gewestelijke besturen aan te schrijven, om er inderhaast voor te waken, dat al de betrokkenen, op staanden voet, en voorts onder eenige beperking, het genot ondervinden van de bepaling, in het evenvermelde kort overzicht opgenomen, luidens welke gepensioneerde of gedeactiveerde ontslagen militairen vrij zijn van heerendiensten.

Ten vierde. Aan te teekenen:

- a. dat aan de hoofden van gewestelijk bestuur over de inlandsche werving geschreven is de kabinetsmissive van heden no. 61 ¹⁾;
- b. dat zij in de gewesten bij 5°. in art. 1 bedoeld, door het Militair-Departement voorzien zullen worden van gedrukte modellen voor engagementsakten en van voorschriften tot leiddraad van burgerlijke geneeskundigen bij kering van militairen.

c. enz.:

Ten vijfde. Enz.

Afschrift, enz.

Kort overzicht van eenige personeele verordeningen omtrent het inlandsche gedeelte des Indischen legers.

Om in militairen dienst te kunnen treden, moet de inlander zijn: vrij mensch tusschen 18 en 30 jaren oud, bekend wegens goed gedrag en door eenen Gouvernements-geneesheer geschikt bevonden.

Zijne eerste verbintenis moet zijn voor 6 jaren.

Dadelijk na het aangaan van die verbintenis, ontvangt hij f 20 en begint zijne soldij.

De soldij bedraagt bij de infanterie, daags, voor

een soldaat 25 duiten,

„ korporaal 35 „

„ sergeant 45 „

Bij de artillerie en sapeurs meer.

Behalve soldij, bekomt de inlandsche militair dagelijks 1 ¹/₃ pd. rijst met eenig zout, peper, azijn, olie en brandhout.

Hij wordt geheel op 's Lands kosten gehuisvest in kazernen, waar zijne vrouw en kinderen toegang hebben.

Tot kleeding worden hem jaarlijks verstrekt:

twee mouwvesten,

een stel knopen,

een blauwe en een witte pantalon,

eene halsdas,

een haarkam,

eene kwartiermuts,

een halsdasgesp.

Ziek zijnde, geniet hij, en ook zijn gezin, kosteloos geneeskundige behandeling, hetzij in het kwartier, hetzij in het hospitaal. Eerst na volkomen herstelling hervat hij zijnen gewonen dienst.

Deze dienst bepaalt zich bij het leeren hanteeren van de wapenen, welke het Gouvernement hem te dragen geeft, en bij zoodanige verdere verrichtingen als strekken moeten om hem voor den krijgsmanstand meer en meer te bekwamen, orde en zindelijkheid te handhaven, enz. Overigens wordt van hem gevorderd eene strikte gehoorzaamheid jegens zijne meerderen en een voortdurend behoorlijk gedrag.

De inlandsche militair, die aan zijne verplichtingen voldoet, bekomt van tijd tot tijd, des verkiezende, een verlof voor eene maand of korter, met behoud

¹⁾ Bij deze circulaire worden de hoofden van gewestelijk bestuur o. a. verzocht naar hun vermogen mede te werken tot bereiking van het oogmerk, waarheen het besluit streeft: het verkrijgen van goede inlandsche soldaten.

inkomsten; wordende hem de soldij alsdan over den verlofstijd vooruit-
aald.

Bij het nittrekken ten oorlog, geniet hij buitengewone verstrekingen en
alingen, en wordt het hem door het Gouvernement gemakkelijk gemaakt
voor achtergelaten vrouw en kinderen te zorgen.

Die zich in den oorlog door bijzondere dapperheid onderscheidt, bekomt eene
oratie, genaamd de *medaille voor moed en trouw*, welke van brons of van
ver is, en op de borst gedragen wordt. Aan de bronzen medaille is verbou-
n het genot eener toelage, ten bedrage van een derde der soldij; aan de zil-
ren hetzelfde, ten bedrage van de helft der soldij.

Die door het verrichten van bevolen dienst, hetzij in of buiten oorlog, zoo-
nig gewond of verminkt wordt, dat hij geen militair blijven kan, bekomt
venslang een pensioen, bedragende voor

een soldaat f 54 's jaars.

" korporaal " 72 "

" sergeant " 90 "

Heeft hij op de bedoelde wijze een of meer ledematen, dan wel het gezicht
erloren, bedraagt het pensioen meer. De *blinde* gewordenen b. v., die overigens
erken kan, ontvangt:

soldaat zijnde f 81

korporaal " " 108

sergeant " " 135

Die door het verrichten van bevolen dienst, niet gewond en verminkt is,
maar andere gebreken beloopt heeft, welke hem voor zijnen stand ongeschikt
aken, bekomt mede levenslang een pensioen, naar gelang van zijnen dienst-
jd, en wel voor ieder jaar dienst $\frac{1}{25}$ van de somen van f 54, f 72 en f 90
hierboven vermeld.

Die niet door het verrichten van bevolen dienst, maar door andere oorzaken,
ongeschikt voor den militairen stand wordt ontvangt bij ontslag eenen onder-
and voor eens, ten bedrage van een gedeelte van het aan zijnen rang ver-
onden pensioen.

Zoover de voorwaarden der eerste verbintenis.

Na den afloop van die verbintenis, heeft de inlandsche militair recht op zijn
ontslag en op terugzending naar zijne negorij, voor 's Lands rekening.

In dienst willende blijven, gaat hij telkens eene nieuwe verbintenis aan,
voor 2, 4 of zes jaren, dan wel langer.

Alsdan geniet hij, desverkiezende, terstond na de teekening van het verband
2, f 4 of f 6.

De soldij van den gereengageerden inlandschen militair bedraagt $2\frac{1}{2}$ duiten
laags meer dan bij eerste verbintenis.

Overigens blijven de voorwaarden bij latere verbintenissen dezelfde als bij
de eerste.

Na 12 jaren goed te hebben gediend, bekomt de inlandsche militair eene
bronzen medaille, welke hij op de borst draagt, en tevens eene geldelijke be-
looning naar omstandigheden, bedragende f 12 of minder.

Na 15 jaren goeden dienst ontslagen wordende, behoudt hij, zoo hij de me-
daille voor moed en trouw verworven heeft levenslang de daaraan verbonden
toelage, hierboven beschreven.

Na 24 jaren goeden dienst, bekomt hij eene zilveren medaille, welke hij op de borst draagt.

Na 25 jaren goeden dienst, bekomt hij voor levenslang een pensioen, het bedrag van :

f 54 's jaars voor een soldaat.

" 72 " " " korporaal.

" 90 " " " sergeant.

De gepensionneerde inlandsche militair, die de medaille voor moed en trouw bezit, blijft levenslang in het genot van de toelage aan die decoratie verbonden.

Na ontslag uit den dienst, is de inlandsche militair, die pensioen of de medaille voor moed en trouw verworven heeft, vrijgesteld van heerendiensten.

Behoort bij artikel 2 van het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 9 April 1852 no. 15.

Bij de circulaire van den Algemeenen Secretaris van 11 November 1852 no. 3037 is nog de volgende aanschrijving gericht aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java.

Bij de circulaire van den Algemeenen Secretaris van 31 Augustus jl. no. 2427, is UWEG. namens den Gouverneur-Generaal verzocht om te berichten, wat bereids is verricht in het belang van de bij besluit van 9 April bevoordeelde wijze van werving van inlanders voor het Indisch leger.

Zijne Excellentie, kennis genomen hebbende van de hierop ontvangen antwoorden, heeft de wenschelijkheid ingezien om de onderwerpelijke proef met de meeste aandacht gade te slaan.

Mitsdien heb ik de eer, op bekomen last, onder herinnering van den kabinedsbrief van 9 April jl. no. 61, waaruit de bijzondere belangstelling van Z. E. te dien aanzien blijkt, UWEG. uit te noodigen, om op den 1en dag van ieder kwartaal verslag te doen :

- a. van hetgeen is verricht om de bekendheid van het kort overzicht, bedoeld bij gedacht besluit van 9 April jl. no. 15, te vermeerderen of te vernieuwen;
- b. van hetgeen opgemerkt is als nuttig, om de bereiking van het oogmerk te bevorderen;
- c. van de verkregene resultaten.

De indiening hiervan is ingetrokken bij Bijblad no. 982.

De Algemeene Secretaris,
(w. g.) A. PRINS.

Zie ook Bb. no. 788.

No. 279.

VERVOER van militaire goederen naar plaatsen in de 2e Militaire Afdeling op Java.

B. 15 Februari 1853 no. 9. Vervallen door latere regelingen omtrent het goederenvervoer over land. Zie o. a. de regelingen der heerendiensten op Java in Bb. no. 1580.

No. 280.

BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN. — Maandstaat — Staatsblad 1831 no. 71, art. 18.

Res. 20 Aug. 1834 no. 23. Vervallen door het Reglement voor de burgerlijke openbare werken (St 1867 no. 85).